

1. Elektrosztatika

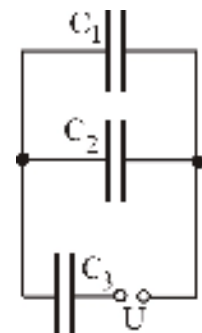
1. Egymástól 30 m távolságban rögzítjük az $5 \mu\text{C}$ és $25 \mu\text{C}$ nagyságú töltéseket. Hová helyezzük a $12 \mu\text{C}$ nagyságú töltést, hogy egyensúlyban legyen? [9,27 m]
2. Egymástól 130 cm távolságban rögzítjük az $5 \mu\text{C}$ és $10 \mu\text{C}$ nagyságú töltéseket. Hol lesz a térerősség nulla? [0,54 m]
3. Egyenlő oldalú háromszög csúcsaiba $1 \mu\text{C}$ nagyságú töltéseket helyezünk. Mekkora legyen a háromszög oldala, hogy mindegyik töltésre ható erő $5 \cdot 10^{-3} \text{ N}$ legyen? [1,77 m]
4. Egyenlő oldalú háromszög csúcsaiban azonos előjelű és nagyságú Q töltés van rögzítetelenül. Mekkora és milyen előjelű töltés van a háromszög középpontjában, ha mind a négy töltés egyensúlyban van? [$-Q/\sqrt{3}$]
5. A 10^{-8} C és az $1,5 \cdot 10^{-8} \text{ C}$ ponttöltés 25 cm-re van egymástól. Hol lesz a környezetükben a térerősség zérus? [az első töltéstől 11,2 cm-re]
6. Egy $5 \cdot 10^{-8} \text{ C}$ nagyságú ponttöltés vízszintes irányban 15 cm távolságban van egy ismeretlen nagyságú töltéstől. Mekkora az ismeretlen töltés, ha az ismert alatt 8 cm távolságban lévő $3 \cdot 10^{-8} \text{ C}$ nagyságú töltésre ható erő irány vízszintes? [$4,77 \cdot 10^{-7} \text{ C}$]
7. Két egyenlő nagyságú, pontszerű, pozitív töltést rögzítünk az A és B pontban, egymástól 0,5 m távolságra. A közöttük fellépő elektrosztatikus erőhatás nagysága 0,036 N. Mekkora és milyen irányú az elektromos térerősség a töltések által meghatározott egyenes mentén a B ponttól 1,5 m távolságban? [6250 N/C]
8. Adott egy $2 \cdot 10^{-4} \text{ C}$ pozitív, pontszerű töltés. Milyen előjelű és mekkora töltést kell elhelyezni tőle 1 m távolságban, hogy a két töltést összekötő egyenes mentén, a megadott töltéstől 25 cm távolságban a térerősség zérus legyen? [$-5 \cdot 10^{-3} \text{ C}$]

2. Kondenzátorok

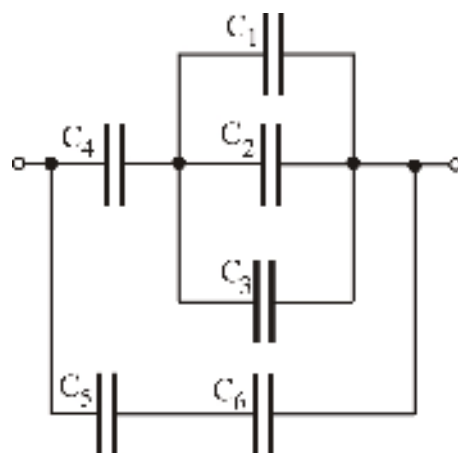
1. Egy kondenzátor lemezei között a távolság 8 cm. A lemezek között lévő homogén elektromos mező térerősségének értéke $2 \cdot 10^4 \text{ NC}^{-1}$. A lemezeket 6 cm-re közelítjük egymáshoz. Mennyivel változott meg a lemezek közötti feszültség? Hogyan és miért változik a kondenzátor lemezei között a mező energiája? [400 V]
2. Mekkora kapacitású kondenzátorban lehet felhasználni $2 \cdot 10^{-2} \text{ C}$ töltést, ha a fegyverzetekre 1 kV feszültséget kapcsolunk? [0,2 μF]
3. Egy 2 dm^2 felületű síkkondenzátor lemezeinek távolsága 0,2 mm. Hány V feszültségre van feltöltve, ha 10^6 erővonal halad át a lemezek között? [10^4 V]

4. Síkkondenzátort feltöltünk 100 V feszültségre, utána a lemezeket eltávolítjuk eredeti távolságuk 10-szeresére. Mekkora feszültség mérhető most a kondenzátoron? [1000 V]
5. Egy kondenzátor lemezeinek távolsága 1 cm. A rákapcsolt feszültség 10^6 V. A közöttük lévő légüres térben levő olajcseppre a tér $1,6 \cdot 10^{-10}$ N erővel hat. Mekkora az olajcsepp töltése? [$1,6 \cdot 10^{-18}$ C]
6. Mekkora kapacitású kondenzátor tud 100 V feszültségre töltve 1 J energiát tárolni? [$2 \cdot 10^{-4}$ F]
7. Mekkora töltésű a kondenzátor, ha lemezei között olaj van, a térerősség 500 V/cm? A szemben lévő felületek nagysága 800 mm^2 . ($\epsilon_r = 2,5$) [$8,8 \cdot 10^{-10}$ C]
8. Kondenzátor lemezeinek a távolsága 3 mm. A lemezek közé helyezett 10^{-9} C nagyságú töltésre $4,9 \cdot 10^{-4}$ N nagyságú erő hat. Mekkora a rákapcsolt feszültség? [1470 V]
9. Mennyi idő alatt tudunk feltölteni 1000 V-ra egy 7 nF-os kondenzátort, ha a közepes töltőáram $2 \mu\text{A}$? [3,5 s]
10. Egy 8 cm széles alufólia szalagból készítsünk kondenzátort! A fegyverzetek közé olajjal átitatott papírt teszünk ($\epsilon_r = 4$). Milyen hosszú fólia kell, hogy $20 \mu\text{F}$ legyen a kapacitás? [283 m]
11. Egyik kondenzátort 80 V-ra töltjük, a másikat, amelynek kapacitása $20 \mu\text{F}$, 40 V feszültségre töltjük. Ezután a két kondenzátort párhuzamosan kötjük. Ekkor 60 V feszültséget mérhetünk rajtuk. Mekkora az első kondenzátor kapacitása? [$20 \mu\text{F}$]
12. Hány db 300 V feszültségű és $0,5 \mu\text{F}$ kapacitású kondenzátor felhasználásával, és milyen elrendezéssel tudunk létrehozni 1800 V feszültségű és $1,5 \mu\text{F}$ kapacitású rendszert? [108]
13. Mekkora energia tárolható egy $1 \mu\text{F}$ -os és egy $1,2 \mu\text{F}$ -os kondenzátor soros és párhuzamos kapcsolása esetén? Az első kondenzátorra 400 V, a másodikra 250 V feszültség kapcsolható maximum! [82,5 mJ, 68,8 mJ]

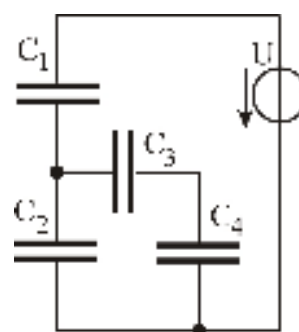
14. Határozzuk meg az ábrán látható elrendezésben az egyes kondenzátorok feszültségét és töltését! $C_1 = 2 \mu\text{F}$, $C_2 = 0,5 \mu\text{F}$, $C_3 = 2,5 \mu\text{F}$, $U = 500$ V. [$600 \mu\text{C}$, $100 \mu\text{C}$, $500 \mu\text{C}$, 300 V, 200 V, 200 V]

15. Mekkora az eredő kapacitása a következő elrendezésnek? $C_1 = 120 \mu\text{F}$, $C_2 = 200 \mu\text{F}$, $C_3 = 100 \mu\text{F}$, $C_4 = 50 \mu\text{F}$, $C_5 = 300 \mu\text{F}$, $C_6 = 140 \mu\text{F}$. [140,2 μF]

16. Számítsuk ki, hogy a következő kapcsolásban mekkora feszültségre töltődik fel C_4 kondenzátor! $U = 100 \text{ V}$, $C_1 = C_2 = C_3 = C_4 = 1 \mu\text{F}$. [20 V]

3. Feszültség

1. Elektromos mező A pontjában 8 V, B pontjában 12 V a potenciál a földhöz viszonyítva. Mennyi munkát végez a mező, ha a egy $2 \cdot 10^{-4} \text{ C}$ pozitív töltést a B pontból az A pontba mozgat? [8 $\cdot 10^{-4} \text{ J}$]
2. Homogén elektromos mezőben egy 4 C nagyságú töltést egyenletesen mozgatjuk 20 cm-es úton az erővonalakkal párhuzamosan, 100 N nagyságú, állandó külső erővel. Mekkora a mozgás kezdő és végpontja között a feszültség? [50 V]
3. Az $5 \cdot 10^6 \text{ N/C}$ térerősségű homogén elektromos mező a térerősség vonalakkal párhuzamosan elmozdítja a 10^{-4} C nagyságú töltést. Mekkora utat tesz meg a töltés, ha az elektromos mező munkája 15 J? [3 cm]
4. Mennyi munkát végez az elektromos mező, miközben a $3 \cdot 10^{-8} \text{ C}$ töltés a 8 V potenciálú helyről a 4 V potenciálú helyre kerül? [1,2 $\cdot 10^{-7} \text{ J}$]

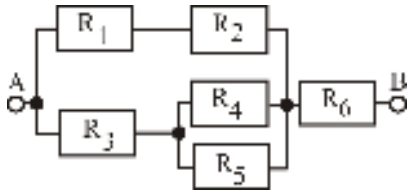
Egy diórában az anódra érkező elektron sebessége $2,5 \cdot 10^6 \text{ ms}^{-1}$. Mekkora a feszültség a katód és anód között? [17,77 V]

5. Mekkora sebességre gyorsul fel az elektroncsőben az elektron 300 V anódfeszültség hatására? Mekkora anódfeszültség esetén gyorsulhat a fénysebesség harmad részére? [1,027 $\cdot 10^7 \text{ m/s}$, 28437,5 V]

4. Eredő ellenállás számolása

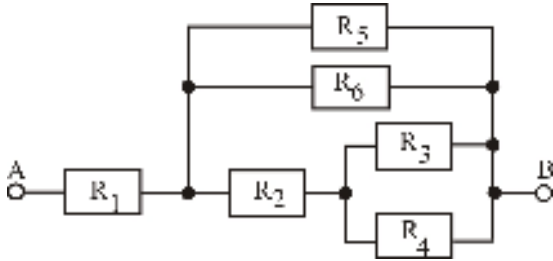
Számítsuk ki a következő ábrákon adott elrendezések eredő ellenállását a megadott pontpárra!

a)

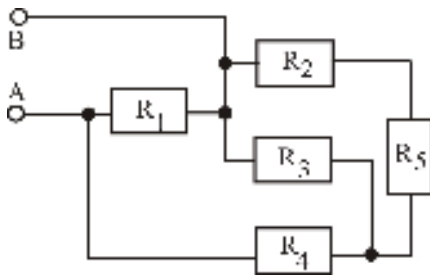
$$R_1 = 13 \, \Omega, R_2 = 21 \, \Omega, R_3 = 15 \, \Omega, R_4 = 72 \, \Omega, \\ R_5 = 31 \, \Omega, R_6 = 24 \, \Omega. [41,64 \, \Omega]$$

b)

$$R_1 = 2,5 \, \Omega, R_2 = 2 \, \Omega, R_3 = 3 \, \Omega, R_4 = 6 \, \Omega, \\ R_5 = 4 \, \Omega. [3,5 \, \Omega]$$

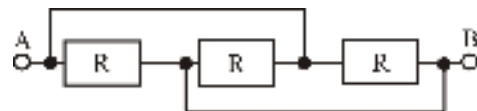
c)

$$R_1 = 2,5 \, \Omega, R_2 = 2 \, \Omega, R_3 = 3 \, \Omega, R_4 = 6 \, \Omega, R_5 = 4 \, \Omega. [40/21 \, \Omega]$$

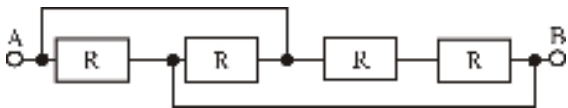
d)

$$R = 6 \, \Omega. [2 \, \Omega]$$

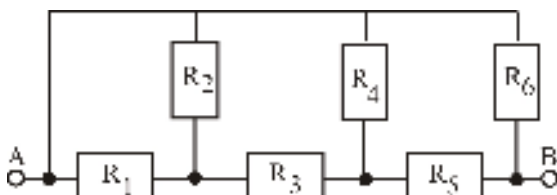

e)

$$R = 4 \, \Omega. [1,6 \, \Omega]$$

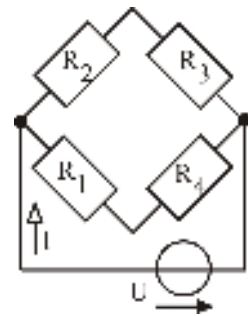
f)

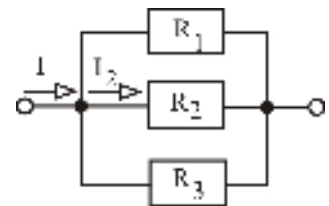
$$R_1 = 40 \, \Omega, R_2 = 60 \, \Omega, R_3 = 16 \, \Omega, \\ R_4 = 60 \, \Omega, R_5 = 6 \, \Omega, R_6 = 30 \, \Omega. [15 \, \Omega]$$

5. Egyszerű áramkör

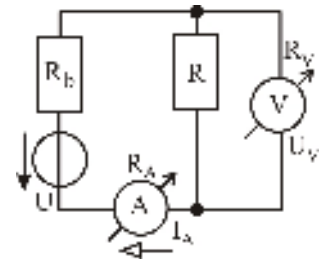
1. Mekkora az R_4 ellenállás értéke az ábrán látható hálózatban? $I = 2,25 \text{ A}$, $U = 20 \text{ V}$, $R_1 = 10 \ \Omega$, $R_2 = 4 \ \Omega$, $R_3 = 16 \ \Omega$. [$6 \ \Omega$]

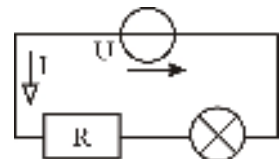
2. Mekkora az ábrán látható elrendezés esetén R_3 értéke, ha $I = 9 \text{ A}$, $I_2 = 3 \text{ A}$, $R_1 = 6 \ \Omega$, $R_2 = 4 \ \Omega$? [$3 \ \Omega$]

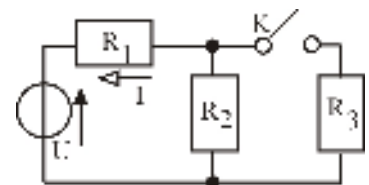
3. Egy feszültségforrásra ismeretlen R ellenállást kapcsolunk. Az ellenállás sarkain egy $1000 \ \Omega$ belső ellenállású feszültségmérővel $U_V = 12,8 \text{ V}$ -ot mérünk. A körbe kapcsolt árammérő $I_A = 0,4 \text{ A}$ áramot mutat. Mekkora az ismeretlen ellenállás értéke? [$33,05 \ \Omega$]

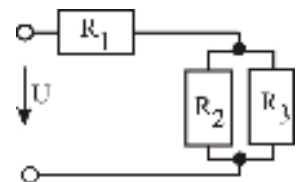
4. Mekkora ellenállást kell az izzólámpa elé kapcsolni, ha a hálózati feszültség 110 V , az izzólámpa pedig 40 V feszültségen 5 A áramot vehet fel? [$14 \ \Omega$]

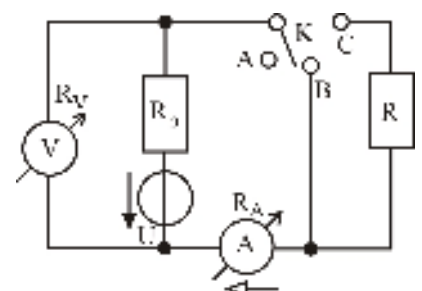
5. Az ábrán látható áramkörben a kapcsoló zárásakor az áramerősség $0,5 \text{ A}$ -ról, $0,6 \text{ A}$ -re növekedik. Mekkora az R_3 ellenállás, ha $R_1 = R_2 = 30 \ \Omega$? [$60 \ \Omega$]

6. Határozzuk meg az ábrán látható kapcsolásban az R_3 ellenálláson folyó áramot! $U = 220 \text{ V}$, $R_1 = 15 \ \Omega$, $R_2 = 25 \ \Omega$, $R_3 = 30 \ \Omega$. [$3,5 \text{ A}$]

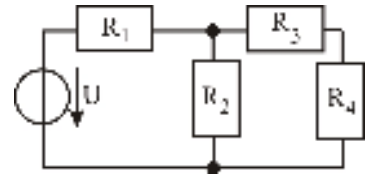

7. Az ábrán látható elrendezésben mekkora értéket mutat a feszültség- és árammérő műszer a kapcsoló A, B és C állása esetén? $U = 1,8 \text{ V}$, $R = 5,5 \ \Omega$, $R_b = 0,5 \ \Omega$, $R_V = \infty$, $R_A = 0$. [0 A , $1,8 \text{ V}$, $3,6 \text{ A}$, 0 V , $0,3 \text{ A}$, $1,65 \text{ V}$]

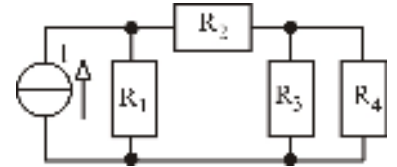

6. Feszültségosztás, áramosztás

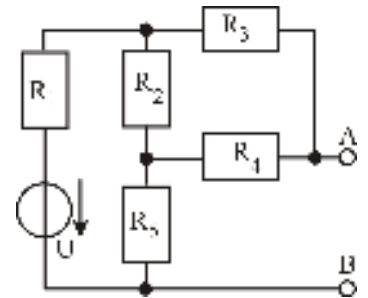
1. Határozzuk meg az ábrán látható hálózatban az R_4 ellenállásra eső feszültséget! $U = 50 \text{ V}$, $R_1 = 2 \ \Omega$, $R_2 = 3 \ \Omega$, $R_3 = 5 \ \Omega$, $R_4 = 1 \ \Omega$.
[25/6 V]

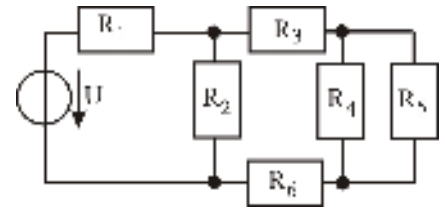
2. Határozzuk meg az ábrán látható hálózatban az R_4 ellenálláson folyó áramot! $I = 2 \text{ A}$, $R_1 = 2 \ \Omega$, $R_2 = 3 \ \Omega$, $R_3 = 5 \ \Omega$, $R_4 = 1 \ \Omega$.
[4/7 A]

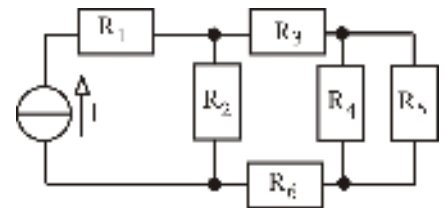
3. Számítsuk ki az ábrán látható hálózat U_{AB} feszültségét! $U = 10 \text{ V}$, $R_1 = 3 \ \Omega$, $R_2 = 3 \ \Omega$, $R_3 = 2 \ \Omega$, $R_4 = 4 \ \Omega$, $R_5 = 5 \ \Omega$. [6 1/3 V]
4. 220 V feszültséget sorosan kötött 50 Ω -os és 70 Ω -os ellenállással osztunk. Mekkora az osztott feszültségek? [550/6 V, 770/6 V]

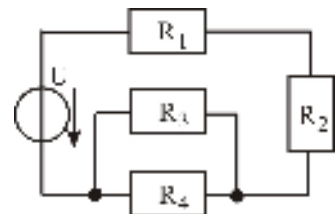
5. Számoljuk ki az R_4 ellenállásra jutó feszültséget! $U = 10 \text{ V}$, $R_1 = 2 \ \Omega$, $R_2 = 3 \ \Omega$, $R_3 = 1 \ \Omega$, $R_4 = 5 \ \Omega$, $R_5 = 2 \ \Omega$, $R_6 = 4 \ \Omega$. [1,12 V]

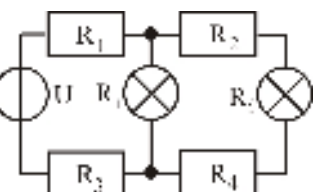
6. Az ábrán látható kapcsolás esetén határozzuk meg az R_5 ellenálláson folyó áram erősségét! $I = 8 \text{ A}$, $R_1 = 2 \ \Omega$, $R_2 = 3 \ \Omega$, $R_3 = 4 \ \Omega$, $R_4 = 1 \ \Omega$, $R_5 = 6 \ \Omega$, $R_6 = 5 \ \Omega$.
[4/15 A]

7. Mekkora az R_2 ellenálláson lévő feszültség? $U = 4 \text{ V}$, $R_1 = 2 \ \Omega$, $R_2 = R_3 = R_4 = 4 \ \Omega$. [2 V]

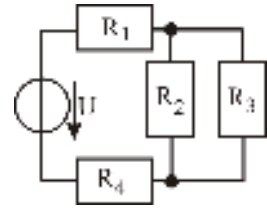

8. Az ábrán látható kapcsolásban mekkora az izzókra eső feszültség? $U = 4 \text{ V}$, $R_1 = 12 \ \Omega$, $R_1 = R_2 = R_3 = R_4 = 0,5 \ \Omega$. [3,45 V, 3,18 V]

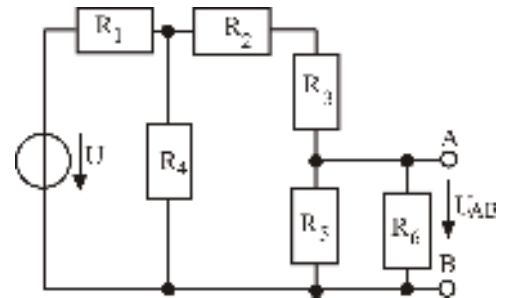
9. Ha 10 A áramot átvezetünk párhuzamosan kötött 5 Ω-os és 3 Ω-os ellenállásokon, akkor mekkora áram folyik rajtuk külön-külön? [30/8 A, 50/8 A]

10. Mekkora áram folyik az R_2 ellenálláson? $U = 10\text{ V}$, $R_1 = 10\ \Omega$, $R_3 = 40\ \Omega$, $R_2 = R_4 = 20\ \Omega$. [0,154 A]

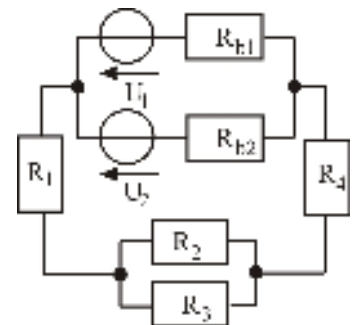
11. Mekkora kell választani az ábra szerinti elrendezésben a generátor feszültségét, hogy az A-B kimeneten 10 V legyen a feszültség?

$R_1 = R_2 = R_3 = R_4 = R_5 = 10\text{ k}\Omega$, $R_6 = 5\text{ k}\Omega$.
[170 V]

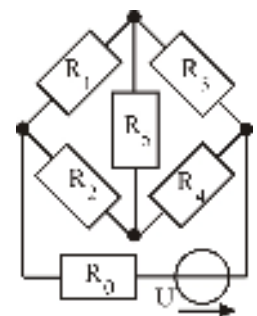

7. Kirchoff egyenletek

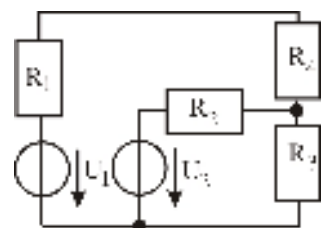
1. Az ábrán látható kapcsolásban mekkora az R_3 ellenálláson folyó áram erőssége? $U_1 = U_2 = 1,5\text{ V}$, $R_{b1} = R_{b2} = 0,5\ \Omega$, $R_1 = 2\ \Omega$, $R_2 = 1\ \Omega$, $R_3 = 3\ \Omega$, $R_4 = 2\ \Omega$. [0,075 A]

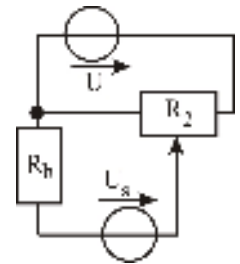
2. Számoljuk ki a hídkapcsolásban az R_5 ellenálláson folyó áramot! $U = 10\text{ V}$, $R_0 = 0,5\ \Omega$, $R_1 = 5\ \Omega$, $R_2 = 6\ \Omega$, $R_3 = 3\ \Omega$, $R_4 = 2\ \Omega$, $R_5 = 1\ \Omega$. [0, 25 A]

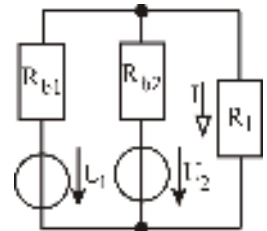
3. Az ábrán látható hálózatban határozzuk meg az ágramok értékeit!
 $U_1 = 10\text{ V}$, $U_2 = 20\text{ V}$, $R_1 = 5\ \Omega$, $R_2 = 20\ \Omega$, $R_3 = 8\ \Omega$, $R_4 = 10\ \Omega$.
[0,207 A, 0,655 A, 0, 862 A]

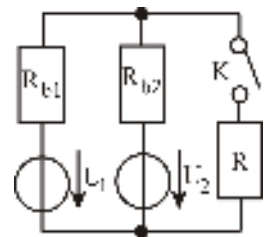
4. Az ábrán látható kapcsolásban a főáramkörben szabályozható ellenállás van elhelyezve. Az U_s feszültségű segédáramforrás ellenkapcsolásban van a főáramköri feszültséggenerátorral. Amikor a változtatható ellenállás 40Ω -ra van beállítva,akkora a segédáramkörben nem folyik áram. Állapítsuk meg a főáramkörben folyó áram erősségét és a szabályozható ellenállás értékét!
 $U_1 = 10 \text{ V}$, $U_s = 4 \text{ V}$, $R_b = 6 \Omega$. [$0,1 \text{ A}$, 100Ω]

5. Párhuzamosan kapcsolt generátorok feszültsége $U_1 = 120 \text{ V}$ és $U_2 = 122 \text{ V}$. Mekkora áramot szolgáltatnak az egyes generátorok, ha belső ellenállásuk $R_{b1} = R_{b2} = 0,05 \Omega$ és $I = 100 \text{ A}$? [30 A , 70 A]

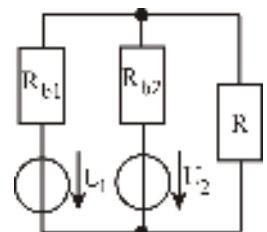

6. Két párhuzamosan kapcsolt akkumulátor telep adatai: $U_1 = 12 \text{ V}$ és $U_2 = 12,2 \text{ V}$, $R_{b1} = 0,15 \Omega$, $R_{b2} = 0,175 \Omega$. Mekkora a kiegyenlítő áram üresjáratban? Hány amper áramot szolgáltat a telep, ha a terhelő ellenállás 20Ω ? [$0,615 \text{ mA}$, $0,893 \text{ mA}$, $0,291 \text{ mA}$]

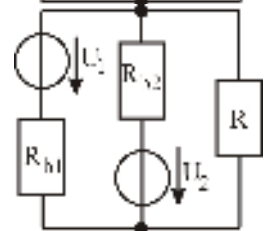

7. Négy darab egyenként $1,5 \text{ V}$ forrásfeszültségű és 2Ω belső ellenállású galvánelemet sorba, majd párhuzamosan kapcsolunk. Mekkora áram folyik a 2Ω -os fogyasztón? [$0,6 \text{ A}$, $0,6 \text{ A}$]

8. Számítsa ki az ábrán látható hálózat ágáramait és a kapocsfeszültséget Kirchhoff egyenletekkel! $U_1 = 228 \text{ V}$ és $U_2 = 225 \text{ V}$, $R_{b1} = 0,1 \Omega$, $R_{b2} = 0,1 \Omega$, $R = 50 \Omega$. [$17,26 \text{ A}$, $12,73 \text{ A}$, $4,52 \text{ A}$, $226,13 \text{ V}$]

9. Számítsa ki az ábrán látható hálózat ágáramait a Kirchhoff egyenletekkel! $U_1 = 7 \text{ V}$ és $U_2 = 10 \text{ V}$, $R_{b1} = 5 \Omega$, $R_{b2} = 1 \Omega$, $R = 4 \Omega$. [$5/29 \text{ A}$, $62/29 \text{ A}$, $57/29 \text{ A}$]

10. Határozzuk meg az ábrán látható elrendezés ágáramait Kirchhoff egyenletekkel! $U_1 = 10 \text{ V}$, $U_2 = 20 \text{ V}$, $U_3 = 17 \text{ V}$, $R_1 = 50 \Omega$, $R_2 = 100 \Omega$, $R_3 = 200 \Omega$. [$0,077 \text{ A}$, $0,061 \text{ A}$, $0,016 \text{ A}$]

